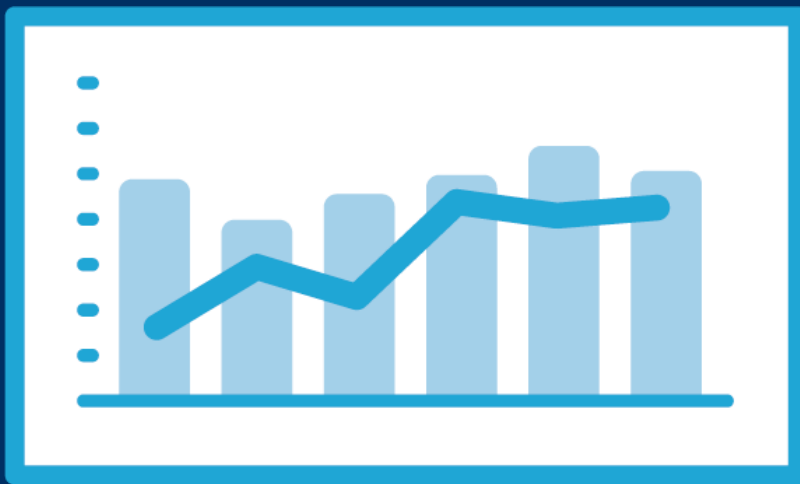

Ranta-aho Samuel

Kuntien tuottavuusvertailun kooste: verkkojulkaisu

Kooste vuosien 2010–2017 tuottavuustiedoista

Päivitetty 10.12.2018

Helsinki 2018

Sisältö

1	Johdatus kuntien tuottavuusvertailuun	3
1.1	Miksi tuottavuuden mittaaminen on tärkeää?	3
2	Tuottavuusmittarit esittelyssä.....	5
2.1	Tuottavuusmittareiden tulkinnasta.....	5
2.2	Ikäihmisten palvelut	8
2.3	Opetus ja varhaiskasvatus.....	9
2.4	Tekninen toimi	10
3	Mitattavien palveluiden tuottavuuskehitys 2010–2017	11
3.1	Kotihoito	11
3.2	Tehostettu palveluasuminen	13
3.3	Vanhainkotihoito	17
3.4	Vuodeosastohoito (pitkäaikainen)	18
3.5	Varhaiskasvatus	19
3.6	Perusopetus ja lukiokoulutus	22
3.7	Katujen talvihoito	24
3.8	Viheralueiden hoito.....	26
3.9	Toimitilojen ylläpito	27
3.10	Vesihuolto	28
4	Tuottavuusvertailun kehittäminen	29
5	Taloustorstai extra 22.11. Tuottavuustorstai	30
6	Verkko-osoitteet ja yhteystiedot	31

1 Johdatus kuntien tuottavuusvertailuun

Kuntaliitto aloitti vuonna 2009 20 suurimman kaupungin tuottavuusvertailun kehittämistarpeen selvittämiseksi projektin, jonka rahoittajina toimivat valtiovarainministeriö, Kuntaliitto sekä kunnat. Projektin tavoitteena oli parantaa tuottavuuskuvaajien grafiikkaa ja tiedonkeruuta, parantaa jo olemassa olevia mittareita ja hankkia lisää palvelun laatua kuvaavaa aineistoa. Projekti päättyi vuonna 2016 ja tuottavuusvertailu siirtyi Kuntaliitto Palveluiden alaisuuteen. Samalla vertailu avattiin kaikille halukkaille kunnille ja kuntayhtymille.

Tuottavuudessa pienet prosentit aiheuttavat suuria summia. Tuottavuuden indeksikäyrät tuovat hyvin esille sen miten pienetkin vuosimuutokset kertautuvat, kun aikaa kuluu. Vaikka palvelutoiminnassa tuottavuuden korottaminen on vaikeaa, nähdään joissakin tapauksissa tuottavuuden nousua. Muutaman prosentin vuosittaiset tuottavuusparannukset kertautua isoiksi säästöiksi.

Palveluiden kokonaiskustannukset usein kasvavat vuosi vuodelta, mutta tuottavuus voi silti parantua, esimerkiksi volyymin kasvaessa. Silloin voidaan tarkastella, kuinka paljon enemmän kustannukset olisivat kasvaneet ilman tuottavuuden kasvua. Kunnat voivat näyttää yhteisesti sovitulla mittareilla oman kehityksensä tulokset. Kasvanut volyyymi tai palvelutason laadun korotukset voidaan muutoin tulkita virheellisesti tuottavuuden laskuksi.

1.1 Miksi tuottavuuden mittaaminen on tärkeää?

Tuottavuuden mittaaminen tuottaa arvokasta tietoa eri palveluiden tilasta ja niiden kehityksestä. Palvelun suoritteet on laskettu samalla tavalla vuodesta toiseen, joten vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia. Tällöin eri palvelujen indeksien ajallinen tarkastelu on mielekästä.

Tuottavuusvertailun tuloksia voi hyödyntää kunnan talousarvion tuottavuustavoitteiden asettamisessa ja tarkastuslautakunnan tuloksellisuusarvioinnissa.

Kunta voi asettaa kullekin palvelulle tuottavuustavoitteen ja tuottavuusvertailun avulla seurata sen toteutumista. Vertailun avulla kuntaan saadaan vietyä tuottavuusajattelun ja -johtamisen malli, jolloin voidaan paneutua eri palveluiden tuottavuuskehitysten syihin. Vertailun sisällön tarkastelu sopii hyvin myös kunnan luottamushenkilöille.

Tuottavuusvertailu mahdollistaa kunnan eri palveluiden tulosten vertailun muihin mukana oleviin kuntiin ja kuntayhtymiin. Muiden kuntien myönteinen menestys kirittää myös oman kunnan palveluita kohti tehokkaampaa tuottavuutta.

---

2 Tuottavuusmittarit esittelyssä

Kuntien tuottavuusvertailu on tilastopalvelu, joka tuottaa palvelukohtaista informaatiota ikäihmisten, opetuksen ja teknisen toimen palveluiden taloudellisesta tuottavuudesta sekä laadusta. Vertailussa tuottavuudella tarkoitetaan taloudellista tuottavuutta eli kustannusten ja suoritteiden suhdetta. Taloudellisen tuottavuuden rinnalla seurataan palvelun laatua ja vaikuttavuutta indikoivia muuttujia.

2.1 Tuottavuusmittareiden tulkinnasta

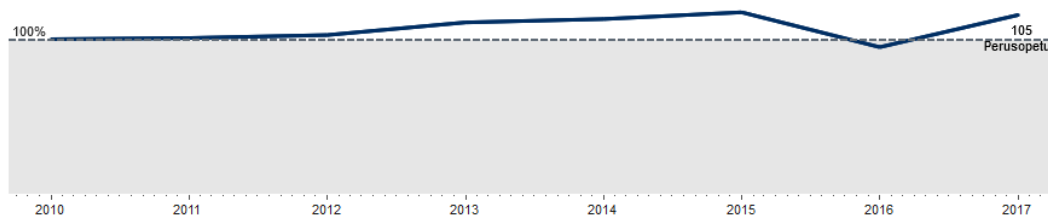
Taloudellista tuottavuutta kuvataan reaalisen yksikkökustannuksen muutoksena ajassa. Panosten laskennassa on huomioitu rahan arvossa tapahtuvat muutokset. Kustannukset on deflatoitu julkisten menojen hintaindeksillä (Tilastokeskus). Suoritteet perustuvat tuotteistukseen ja olosuhdetekijät pyritään huomioimaan mahdollisimman hyvin. Palveluun liittyvät tuotteet saateetaan vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla. Näin eriarvoiset tuotteet saadaan vertailukelpoisiksi ja laskettua osaksi tuotosta.

Määritelmien osalta on olennaista, että kunta käyttää samaa määritelmää vuodesta toiseen, koska tuottavuuden laskennassa tietoja verrataan aikasarjana. Toinen tärkeä asia on, että toiminta- ja kustannustiedot vastaavat toisiinsa eli kustannustietoihin lasketaan vain suoritteiden tuottamisesta aiheutuneet kokonaiskustannukset (aiheuttamisperiaate), jotka sisältävät myös vyörytykset sekä sisäiset menot. Kaikkien kerättävien palvelujen yksityiskohtaisiin tulkinta- ja täyttöohjeisiin voi tutustua osoitteessa:

https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Tulkinta-ja-taytto-ohjeet_31082017.pdf

Tuottavuusvertailun eri palveluiden kehitystä ajassa kuvataan indeksikäyrillä (kuva 1). Perusvuosi saa lähtöarvon 100 (esim. 2010=100). Mikäli indeksikäyrä saa arvon 105, on tuottavuus parantunut viisi prosenttia perusvuoteen nähden. Vastaavasti arvo 95 tarkoittaa, että tuottavuus on heikentynyt viisi prosenttia perusvuoteen nähden.

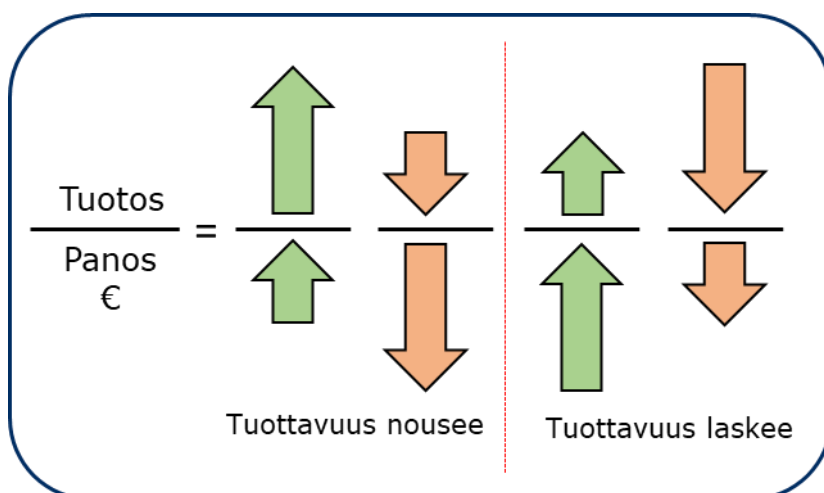

Kuva 1. Indeksikäyrä osoittaa tuottavuuden kasvaneen viidellä prosentilla vuosien 2010 ja 2017 välisenä aikana

Tuottavuuden myönteinen kehityssuunta (tuottavuusindeksin arvo yli 100) kuvastaa myös kunnan taloudellista menestymistä. Tehokkaasti tuotettu palvelu säästää kunnan varoja ja säästetyt varat on mahdollista hyödyntää muussa kunnan toiminnassa.

Tuottavuus voi myös kasvaa, vaikka palvelun volyymi pienenee (kts. kuva 2). Tällöin kustannukset vähenevät volyymia enemmän.

Kuva 2. Yksinkertaistettu malli tuottavuuden noususta ja laskusta

Tuottavuusvertailussa on eroteltu kunnallisesti tuotettu palvelu ja ostopalvelu toisistaan. Ostopalveluista kerätään suorit määrä ja kokonaiskustannukset, jotka on laskettu laskutushintaan perustuen. Laskutushinnalla tarkoitetaan bruttokustannuksia mahdollisella laskennallisella arvonlisäveropalautuksella vähennettynä. Myös siinä tapauksessa, kun kunnan ostopalvelu sisältää täyden alv:n, tulee alv:n osuus vähentää kokonaiskustannuksista. Ostopalveluihin ei sisällytetä palvelueteleillä järjestetyn palvelun kustannuksia.

Hallintokustannusten osalta täytyy tehdä tarkempia määritelmiä. Osa hallinnon kustannuksista on pelkästään ostopalveluihin kohdistuvia, kuten hankintaprosessista sekä sopimuksen aikaisesta valvonnasta aiheutuvat kustannukset. Tavoitteena on kohdentaa tarkoituksenmukaisella tavalla ostopalvelujen hallinnasta aiheutuvat kustannukset ostopalveluihin.

Palvelujen ostot ovat mukana oman tuotannon kustannuksissa, jos palvelujen kokonaisvastuu on omalla tuotantoyksiköllä (sisältää ns. alihankintana hankitut palvelut). Alihankinnalla tarkoitetaan kunnan oman toiminnan tilaamia, kunnallisia palveluita täydentäviä ostopalveluja. Ostopalvelut -välilehteä täytetään vain siinä tapauksessa, että ostetaan tietyn alueen, yksikön tai asiakasryhmän palvelut kokonaisuudessaan.

Laskennallinen tuottavuussäästö kuvaa sitä paljonko kunta säästää (tai menettää) indeksisarjan viimeisenä vuotena kustannuksia (euroa per vuosi), tuottavuusparannusten ansiosta. Absoluuttinen euromäärä kuvaa siis kustannusten määrää, joka tuottavuusparannusten vuoksi jäi syntymättä kyseisenä vuotena eli paljonko kustannuksia olisi kertynyt enemmän, jos tuottavuus ei olisi parantunut suhteessa vertailuvuoteen. Vertailuvuotena on käytetty indeksisarjan alkuvuotta. Tuottavuussäästö lasketaan siten, että aineiston viimeisen vuoden tuotos lasketaan ensimmäisen vuoden yksikköhinnalla. Näin syntynyttä kustannusten määrää verrataan toteutuneisiin kustannuksiin. Tuottavuussäästö on laskettu palveluittain (kts. taulukot 4, 5a, 5b, 6, 7, 8 ja 9).

2.2 Ikäihmisten palvelut

Ikäihmisten palvelut otettiin ensimmäisinä palveluina mukaan tuottavuusvertailuun. Ikäihmisten palveluissa mitataan kotihoitoa, tehostettua palveluasumista, vanhainkotihoitoa sekä pitkäaikaista vuodeosastohoitoa (taulukko 1). Valtaosa ikäihmisten palveluista tuotetaan kunnallisena palveluna. Poikkeuksena on tehostettu palveluasuminen, jossa yksityisen ostopalvelun osuus on lähes yhtä suuri kuin kunnallisen tuotannon. Myös palvelusetelien käyttö ikäihmisten palveluissa on lisääntynyt viime vuosina, tosin niiden osuus on vielä alhainen kokonaisuuteen verrattuna.

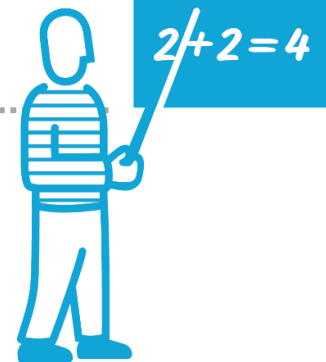
Taulukko 1. Ikäihmisten palveluiden tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Kotihoito	Tehostettu palveluasuminen	Vanhainkotihoito	Vuodeosastohoito (pitkäaikainen)
Tuotos:	Välitön asiakastyö tunteina*	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)	Hoitopäivät (asiakkaiden hoitoisuus huomioitu)
Panos:	Palvelun reaalikustannukset			
Laatu:	RAI-mittarin keskeiset muuttujat (esim. toimintakyvyn säilyminen yli 180 vrk hoidossa olevilla)			

*Poikkeuksena Joensuu, Kirkkonummi, Turku ja Vantaa. Näiden kuntien tuottavuus on laskettu hoitokäynneistä.

2.3 Opetus ja varhaiskasvatus

Opetuksen palveluista mitataan perusopetusta ja lukiokoulutusta. Varhaiskasvatus puolestaan kattaa päiväkotihoidon ja perhepäivähoidon. Varhaiskasvatuksen tiedot pohjautuvat hoitopäiviin ja opetuksen tiedot taas oppilaiden ja opiskelijoiden lukumääriin (taulukko 2).

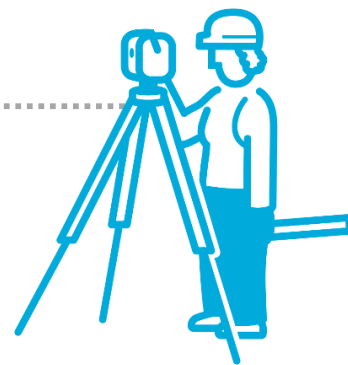
Taulukko 2. Opetuksen ja varhaiskasvatuksen tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Varhaiskasvatus (hoitopäivät)	Perusopetus (oppilaiden lukumäärä)	Lukiokoulutus (opiskelijoiden lukumäärä)
Tuotos:	0–2-vuotiaiden lasten, koko- ja osapäivähoito, 3 vuotta täyttäneiden lasten kokopäivähoito, yli 3-vuotiaiden osapäivähoito, vuorohoito, erityistä tukea saavien lasten lukumäärä	alakoululaiset yläkoululaiset erityisopetus (9-vuoden oppivelvollisuus), lisäopetus, maahanmuuttajien valmistava opetus, vieraskieliset, joustava perusopetus (JOPO), muu vammaisopetus (11-vuotinen oppivelvollisuus), Vaikea vammaisopetus (11-v ov),*	nuoret opiskelijat, aikuisopiskelijat (tutkintoon johtavat), aineopiskelijat, lukioiden erityistehävät
Panos:	Palvelun reaalikustannukset		
Laatu:	Asiakastyytyväisyys: kunnan oma kysely (asteikolla 1–5)	**Asiakastyytyväisyys	

*Perusopetuksen tuotoksesta on jätetty pois sairaalaopetus

**Perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laatu tiedot kehitteillä

2.4 Tekninen toimi

Teknisen toimen palvelut ovat tulleet uusimpina palveluina mukaan tuottavuusvertailuun. Tällä hetkellä vertailussa mitataan katujen talvihoitoa, viheralueiden hoitoa, toimitilojen ylläpitoa sekä vesihuoltoa (taulukko 3).

Taulukko 3. Teknisen toimen palveluiden tuotos. Tuotosta verrataan kokonaiskustannuksiin

	Katujen talvihoito (km tai m²)	Viheralueiden hoito (m² tai ha)	Toimitilojen ylläpito (htm²)	Vesihuolto (m³)
Tuotos:	I-hoitoluokka: pääkadut, II-hoitoluokka: kokoojakadut, III-hoitoluokka: tonttikadut, A-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä), B-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä), C-hoitoluokka (kevyen liikenteen väylä)	A1-hoitoluokka: edustusviheralueet, A2-hoitoluokka: käyttöviheralueet, A3-hoitoluokka: käyttö- ja suojaviheralueet	koulut, päiväkodit, sote-kiinteistöt (sosiaali- ja terveystoimen tilat), liikuntatilat, asunnot, muut tilat	puhdas vesi yhteensä, likainen vesi yhteensä
Panos:	Palvelun reaalikustannukset			
Laatu:	Asiakastyytyväisyys: FCG:n TEKPA-kysely tai kunnan oma kysely		Asiakastyytyväisyys: kunnan oma kysely	Asiakastyytyväisyys: aistinvarainen vedenlaatu (veden laatu ja maku hyvä), veden laatuvalitukset (laitoksesta johtuvat)

---

3 Mitattavien palveluiden tuottavuuskehitys 2010–2017

Kuntien tuottavuusvertailun tiedot kattavat vuosien 2010–2017 välisen ajan. Vuoden 2018 tuottavuustiedot ilmestyvät vuoden 2019 päivityksessä raportissa. Yksittäisen kunnan kannalta on kuitenkin selkeintä käydä katsomassa palvelukohtaiset tuottavuustiedot suoraan tuottavuusvertailun verkkosivuilta osoitteesta: www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

Tämän julkaisun tiedot voivat hieman poiketa verkkosivujen tiedoista, koska emme valitettavasti ole saaneet kaikilta jäseniltämme tuottavuustietoja riittävän ajoissa. Tuottavuustiedoissa voi olla yksittäisen kunnan kohdalla virheitä, joten päivitämme uudet kuntakohtaiset tiedot aina verkkosivuillemme, kun saamme uutta tai päivitettyä tietoa haltuumme. Viime kädessä kunta vastaa tietojen oikeellisuudesta.

3.1 Kotihoito

Kotihoidolla tarkoitetaan sosiaalihuoltoasetukseen perustuvaa kotipalvelua ja terveydenhuoltolakiin perustuvaa kotisairaanhoidohoitoa. Tietoihin on laskettu sekä tilapäinen että säännöllinen kotihoito. Kustannuksiin ja suoritteisiin ei lueta kotihoidon tukipalveluita. Kotihoitoon ei myöskään sisällytetä vanhusten päivähoitoa, mutta siihen luetaan ei-ympäri vuorokautisen hoidon palvelu- tai senioriasuntoihin (mitoitus alle 0,5) annettu kotihoito. Palveluseteleillä järjestetty kotihoito on ilmoitettu erikseen.

Kunnallinen kotihoito sisältää vuokratyöntekijöiden sekä kunnallisen kotihoiton alihankintana toteutetun palvelun. Yksityiseksi luetaan ulkoinen palveluntuottaja, joka tuottaa palvelun kokonaisuudessaan esim. maantieteelliselle alueelle ostopalvelusopimukseen perustuen.

Tuottavuus

Kotihoito on ainoa ikäihmisten palvelukokonaisuus, jossa tuottavuus on nousut keskimäärin kaikkien kuntien osalta vuosien 2010–2017 välisenä aikana.

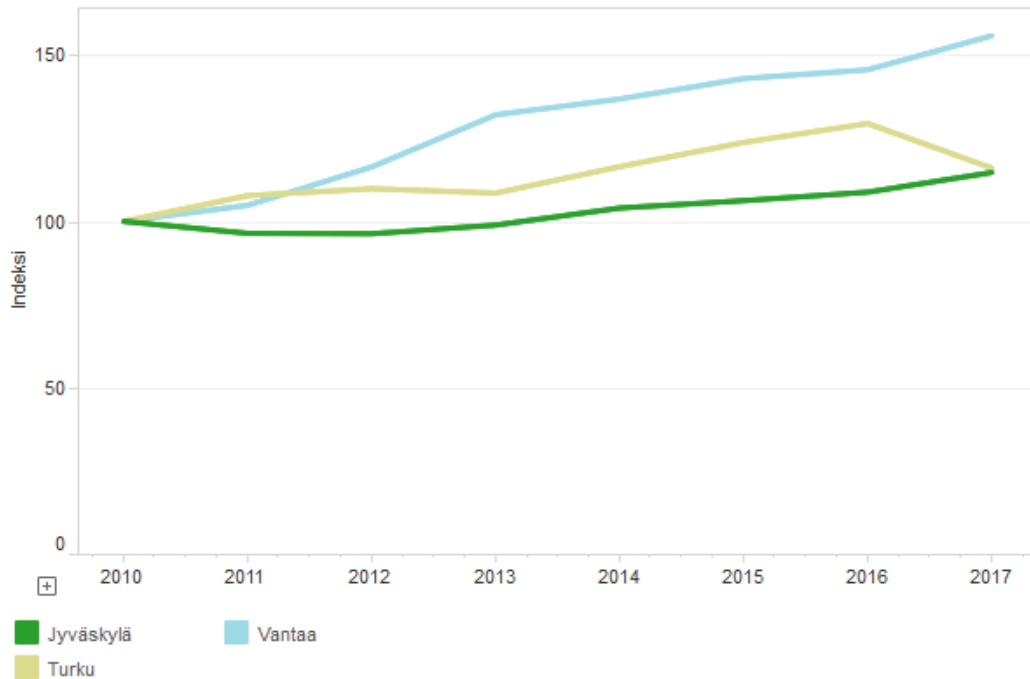
Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on parantunut peräti 13,6 prosenttia seurantajakson aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 4.

Taulukko 4. Kunnallisen kotihoidon tuottavuus 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (10–16)	+12 %	+12 %	+0,2 %	36 000 €
Iisalmi* (14–16)	+3 %	-12 %	+17,6 %	1 095 000 €
Joensuu* (13–16)	+38%	+30 %	+6,0 %	891 000 €
Jyväskylä	-4 %	-17 %	+14,7 %	2 083 000 €
Kainuun sote* (13–17)	+24 %	+45 %	-14,5 %	-3 746 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	+12 %	-2 %	+13,4 %	497 000 €
Kotka* (10–16)	+8 %	-11 %	+20,6 %	1 784 000 €
Kouvola	+19 %	+15 %	+3,0 %	567 000 €
Kuopio	+128 %	+138 %	-4,6 %	-1 125 000 €
Lahti* (10–15)	+24 %	+17 %	+5,9 %	1 027 000 €
Oulu	+18 %	+10 %	+7,9 %	1 871 000 €
Porvoo* (14–17)	+42 %	+0 %	+41,7 %	4 009 000 €
Raasepori* (15–17)	+28 %	+3 %	+24,1 %	1 366 000 €
Rovaniemi	+16 %	+10 %	+5,5 %	307 000 €
Salo	+1 %	-1 %	2,0 %	228 000 €
Seinäjoki* (13–14)	-1 %	+6 %	-6,6 %	-519 000 €
Tampere	+64 %	+83 %	+11,1 %	4 261 000 €
Turku	+34 %	+15 %	+16,0 %	6 142 000 €
Vantaa	+61 %	+3 %	+55,9 %	7 330 000 €
Yhteensä			+13,6 %	

Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on parantunut eniten Vantaalla (kuva 3). Myös Porvoon tuottavuuskasvu on huomattava. Myönteistä tuottavuuskehitystä on ollut myös lukuisissa muissa kunnissa.

Kuva 3. Kunnallisen kotihoidon tuottavuus on noussut voimakkaimmin Vantaalla, Turussa ja Jyväskylässä. Huom! Mukaan on otettu vain sellaiset kunnat joiden aikasarja kattaa vertailun kaikki vuoden (2010–2017)

Jyväskylässä, Turussa ja Vantaalla tuottavuus on kasvanut volyymien kasvessa nopeammin kuin kustannukset. Kotihoidon hoitopäivien määrä onkin kasvanut useissa vertailun kunnissa viime vuosina.

Kotihoidon laatutiedot löytyvät tuottavuusvertailun etusivun kautta. Klikkaamalla palvelun kuvaketta alalaidasta, pääset palvelukohtaiselle sivulle. Pika-linkki kotihoidon tuottavuussivustolle: https://public.tableau.com/profile/kuntaliiton.tuottavuusvertailu#!/vizhome/Kotihoidontuottavuus_1/Kotihoito

3.2 Tehostettu palveluasuminen

Tehostetun palveluasumisen yksiköitä ovat ne ikääntyneille tarkoitetut palveluasumisyksiköt, joissa henkilökunta on paikalla ympäri vuorokauden. Tehostetun palveluasumisen yksiköissä on vähintään 0,5 hoitajaa asiakasta kohden.

Tuottavuus

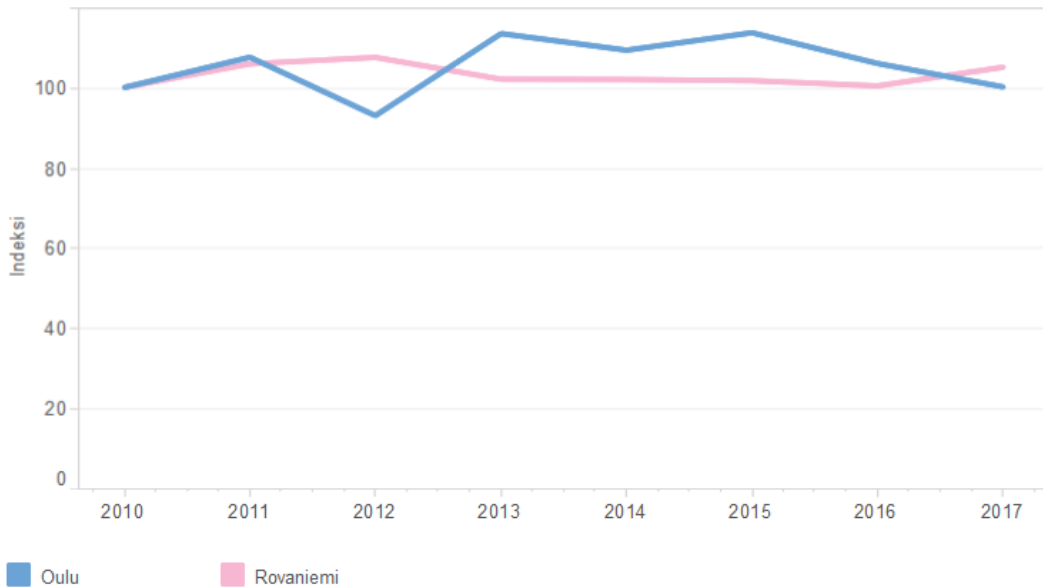
Tehostettua palveluasumista tuotetaan runsaasti ostopalveluna. Osassa kunnista ostopalveluista on siirtynyt asiakkaita kunnalliselle puolelle viime vuosina. Tämä näkyy joidenkin kuntien volyymin huomattavana kasvuna. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on laskenut 10,6 prosenttia vuosien 2010–2017 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 5a.

Taulukkoa 5a. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (12–16)	+244 %	+246 %	-0,7 %	-72 000 €
Iisalmi* (14–16)	+0 %	+9 %	-8,0 %	-826 000 €
Joensuu* (13–16)	+1539 %	+1497 %	+2,6 %	506 000 €
Jyväskylä	+69 %	+102 %	-16,4 %	-4 457 000 €
Kainuun sote* (13–17)	+1 %	+56 %	-35,5 %	-10 057 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	-0 %	-4 %	+4,1 %	113 000 €
Kotka* (10–16)	+61 %	+82 %	-11,5 %	-1 657 000 €
Kouvola	+29 %	+98 %	-34,7 %	-9 996 000 €
Kuopio* (11–17)	+246 %	+347 %	-24,3 %	-2 822 000 €
Lahti* (10–15)	+56 %	+39 %	+12,2 %	3 096 000 €
Oulu	+357 %	+356 %	+0,1 %	12 000 €
Porvoo* (14–17)	+67 %	+62 %	+3,1 %	-568 000 €
Raasepori* (15–17)	+38 %	+36 %	+1,5 %	102 000 €
Rovaniemi	-21 %	-25 %	+5,0 %	276 000 €
Salo	+19 %	+55 %	-23,3 %	-2 030 000 €
Tampere* (14–17)	+97 %	+90 %	+3,3 %	458 000 €
Turku* (14–17)	+95 %	+79 %	+8,7 %	2 386 000 €
Vantaa	+90 %	+90 %	-0,2 %	-93 000 €
Yhteensä			-10,6 %	

Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on parantunut eniten Lahdessa. Sen sijaan vuosien 2010–2017 aikasarjassa tuottavuus on kasvanut eniten Rovaniemellä (kuva 4).

Kuva 4. Kunnallisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on noussut eniten Rovaniemellä. Myös Oulussa tuottavuus on hieman noussut. Huom! Mukaan on otettu vain sellaiset kunnat joiden aikasarja kattaa vertailun kaikki vuoden (2010–2017)

Ostopalveluiden määrä on huomattava tehostetussa palveluasumisessa. Useissa kunnissa yksityinen palveluntarjoaja tuottaa enemmän tehostetun palveluasumisen palveluita kuin vastaava kunnallinen toimija. Jäsenkuntien yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on laskenut 4,8 prosenttia vuosien 2010–2017 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 5b.

Taulukkoa 5b. Yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (10–16)	+52 %	+64 %	-7,4%	-3 870 000 €
Joensuu* (10–16)	+5 %	+14 %	-7,8 %	-963 000 €
Jyväskylä	+12 %	+9 %	+2,4 %	287 000 €
Kainuun sote* (13–17)	-8 %	+12 %	-17,7 %	-1 427 000 €
Kirkkonummi* (12–15)	+0 %	+5 %	-4,3 %	97 000 €
Kuopio* (12–17)	+26 %	+18 %	+7,3 %	25 000 €
Oulu	-15 %	-14 %	-1,0 %	-94 000 €
Porvoo* (15–17)	-7 %	-7 %	-0,1 %	-3 000 €
Raasepori* (15–17)	-8 %	-2 %	-7,9 %	-322 000 €
Rovaniemi	+11 %	+11 %	-0,0 %	-4 000 €
Salo	+22 %	+43 %	-14,4 %	-575 000 €
Tampere	+120 %	+92 %	+14,4 %	5 172 000 €
Turku	+37 %	+83 %	-25,3 %	-7 200 000 €
Yhteensä			-4,8 %	

Yksityisen tehostetun palveluasumisen tuottavuus on parantunut eniten Tampereella. Tuottavuus on kasvanut myös Kuopiossa ja Jyväskylässä.

3.3 Vanhainkotihoito

Vanhainkotihoitolla tarkoitetaan vanhainkoteja ja muita sellaisia vanhusten-hoidon yksiköitä joissa toimitaan laitosperiaatteella ja joista peritään laitoshoidon hoitomaksu. Vanhainkotihoitoon ei sisällytetä terveyskeskusten pitkäsaikaishoitoa.

Tuottavuus

Kunnallisen vanhainkotihoiton tuottavuus on laskenut 13,9 prosenttia vuosien 2010–2017 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 6.

Taulukkoa 6. Kunnallisen vanhainkotihoiton tuottavuus 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Volymimuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (10–16)	-35 %	-28 %	-9,6 %	-1 576 000 €
Iisalmi* (14–16)	-33 %	-30 %	-4,9 %	-132 000 €
Jyväskylä	-70 %	-66 %	-11,0 %	-815 000 €
Kirkkonummi* (11–15)	+0%	-6 %	+6,5 %	283 000 €
Kouvola	-80 %	-61 %	-50,4 %	-6 024 000 €
Kuopio	-40 %	+0 %	-39,5 %	-4 568 000 €
Oulu	-25 %	-9 %	-17,6 %	-4 748 000 €
Porvoo* (14–17)	-56 %	-56 %	-0,6 %	-21 000 €
Raasepori* (15–17)	-43 %	-44 %	+1,5 %	74 000 €
Rovaniemi	-29 %	-12 %	-19,6 %	-831 000 €
Salo	-34 %	-33 %	+1,3 %	168 000 €
Seinäjoki* (13–14)	-22 %	-25 %	+4,1 %	283 000 €
Tampere	-37 %	-34 %	-4,5 %	-1 253 000 €
Turku	-54 %	-54 %	+1,6 %	315 000 €
Vantaa* (10–16)	-61 %	-55 %	-12,9 %	-1 271 000 €
Yhteensä			-13,9 %	

3.4 Vuodeosastohoito (pitkäaikainen)

Ikäihmisten pitkäaikainen vuodeosastohoito sisältää tietoja terveyskeskusten ja terveyskeskussairaaloiden vuodeosastoilla järjestetystä pitkäaikaishoidosta. Pitkäaikaishoidon kesto on yli kolme kuukautta ja se on tarkoitettu vaativaa hoitoa tarvitseville vanhuksille, jotka eivät pärjaisi kotona ja joita ei sijoiteta ympärivuorokautisiin palveluasuntoihin eikä vanhainkoteihin. Useassa kunnassa on luovuttu terveyskeskusten vuodeosastoista ja asiakkaita saatetaan hoitaa tehostetun palveluasumisen yksikössä.

Tuottavuus

Pitkäaikaisen vuodeosastohoidon asiakasmäärät ovat laskeneet selvästi eniten kaikista ikäihmisten palveluista. Kunnallisen vuodeosastohoidon tuottavuus on heikentynyt 4,5 prosenttia vuosien 2010–2017 välisenä aikana. Kuntakohtaiset luvut löydät taulukosta 7.

Taulukkoa 7. Kunnallisen pitkäaikaisen vuodeosastohoidon tuottavuus 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Volyyminmuutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Joensuu* (10–16)	-65 %	-68 %	+8,4 %	680 000 €
Jyväskylä	-99 %	-100 %	+4,3 %	25 000 €
Kainuun sote* (13–17)	-24 %	-16 %	-10,3 %	-467 000 €
Kotka	-21 %	+8 %	-26,6 %	-2 859 000 €
Kouvola	-55 %	-43 %	-20,8 %	-1 310 000 €
Kuopio	-36 %	-22 %	-17,9 %	-1 087 000 €
Lahti* (10–15)	-51 %	-45 %	-9,5 %	-1 849 000 €
Oulu	-74 %	-72 %	-8,3 %	-52 000 €
Rovaniemi* (13–17)	+1 %	-3 %	+4,4 %	317 000 €
Salo	-4 %	-6 %	+2,3 %	225 000 €
Seinäjoki* (13–14)	+0 %	+1 %	-0,8 %	-112 000 €
Tampere	-49 %	-31 %	-25,9 %	-5 576 000 €
Turku* (14–17)	-42 %	-43 %	+0,9 %	166 000 €
Vantaa* (10–13)	-0 %	+2 %	-1,7 %	-133 000 €
Yhteensä			-4,5 %	

3.5 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus muodostuu päiväkotihoidosta ja perhepäivähoidosta. Varhaiskasvatuksen suoritteena käytettiin aiemmin lapsimääriä. Tämä mittari todettiin epätarkaksi, koska lapsimäärä perustui epäluotettavaan vuoden lopun tilastointipäivämäärään. Tämän vuoksi suorite muutettiin hoitopäiviksi, joka kuvaa paremmin koko vuoden aikana annetun palvelun määrää. Suoritetta tarkennettiin myös siten, että siihen lisättiin vuorohoito ja erityistä tukea saavien lasten lukumäärä. Näin mittari ottaa paremmin huomioon päivähoiton laadussa tapahtuneet muutokset. Päivähoiton suoritteiden painokertoimet pohjautuvat henkilöstömitoituksiin sekä päivähoiton asiantuntijoiden arvioon.

Tuottavuus

Varhaiskasvatuksen tuottavuuskehitys on ollut keskimäärin tasaista, tosin kuntien väliset erot ovat suuria. Vertailun kunnissa vuosien 2013–2017 välisenä aikana varhaiskasvatuksen tuottavuus on heikentynyt 2,0 prosenttia kun otetaan huomioon kunnallinen päiväkotihoido sekä perhepäivähoito. Tulos on laskettu painotettuna keskiarvona molemmista palveluista. Päiväkotihoidon tuottavuus on heikentynyt kolme prosenttia (taulukko 8) ja vastaavasti perhepäivähoidon tuottavuus on parantunut yhden prosentin (taulukko 9). Huomiointavaa on, että tuottavuus on laskettu vuodesta 2013 alkaen.

Taulukko 8. Päiväkotihoidon tuottavuus 2013–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Hoitopäivien muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (14–16)	+21 %	+12 %	+8,2 %	12 245 000 €
Iisalmi	+9 %	+18 %	-7,7 %	-371 000 €
Joensuu	-1 %	+30 %	-23,7 %	-6 952 000 €
Jyväskylä	-6 %	-1 %	-5,4 %	-3 003 000 €
Kirkkonummi* (15–16)	-12 %	-3 %	-8,5 %	-1 650 000 €
Kotka* (13–16)	-14 %	+2 %	-16,0 %	-3 032 000 €
Kouvola* (13–16)	+4 %	-4 %	+8,3 %	2 149 000 €
Kuopio	+11 %	+15 %	+5,3 %	4 532 000 €
Lahti	+18 %	+21 %	-2,5 %	-1 146 000 €
Nurmijärvi* (14–16)	-2 %	-15 %	+14,2 %	3 184 000 €
Oulu	-4 %	-2 %	-2,6 %	-2 181 000 €
Porvoo	-19 %	+0 %	-19,3 %	-4 812 000 €
Raasepori* (15–16)	-15 %	+2 %	-16,3 %	-2 359 000 €
Rovaniemi	-14 %	-12 %	-1,8 %	-530 000 €
Salo	-12 %	-0 %	-11,6 %	-2 760 000 €
Tampere	+35 %	+10 %	+21,8 %	20 464 000 €
Turku	+29 %	+1 %	+2,7 %	17 970 000 €
Vaasa* (13–14)	+5 %	-2 %	+7,0 %	2 323 000 €
Vantaa	+1 %	-3 %	+4,4 %	6 245 000 €
Yhteensä			-3,0 %	

Päiväkotihoidon hoitopäivien määrä on pysytellyt melko samalla tasolla, tosin useammassa kunnassa hoitopäivien määrä on kasvanut huomattavasti. Tähän voi myös vaikuttaa kunnan subjektiivisen päivähoiton rajoituksen poistaminen, jolloin hoitopäivien määrä on kasvanut lyhyessä ajassa. Sen sijaan perhepäivähoidon hoitopäivien määrä on laskenut huomattavasti lähes kaikissa kunnissa. On hyvä muistaa, että taulukot esittelevät ainoastaan kunnallisen päiväkotij- ja perhepäivähoidon tietoja. Kunnissa on myös runsaasti yksityisiä päiväkoteja ja perhepäivähoitoa.

Taulukko 9. Perhepäivähoidon tuottavuus 2013–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Kunta	Hoitopäivien muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos	Tuottavuussäästö
Espoo* (14–17)	-24 %	-23 %	-1,0 %	-113 000 €
Iisalmi	-13%	-33 %	+29,4 %	419 000 €
Joensuu	-19 %	-29 %	+13,0 %	661 000 €
Jyväskylä	-44 %	-51 %	+14,9 %	431 000 €
Kirkkonummi* (15–16)	-25 %	-17 %	-8,7 %	-121 000 €
Kotka* (13–15)	-13 %	-4 %	-9,6 %	-103 000 €
Kouvola* (13–16)	-44 %	-40%	-7,4 %	-205 000 €
Kuopio	+29 %	+25%	+3,9 %	222 000 €
Lahti	-2 %	-5 %	+3,6 %	131 000 €
Nurmijärvi* (14–16)	-13 %	-23 %	11,8 %	111 000 €
Oulu	-56 %	-52 %	-7,7 %	-303 000 €
Porvoo	-47 %	-36 %	-16,7 %	-230 000 €
Raasepori* (15–16)				
Rovaniemi	-53 %	-41 %	-20,4 %	-254 000 €
Salo	-39 %	-48 %	+17,3 %	376 000 €
Tampere	-58 %	-62 %	+10,0 %	97 000 €
Turku	-45 %	-43 %	-4,2 %	-99 000 €
Vaasa* (13–14)	-8 %	-14 %	+7,2 %	376 000 €
Vantaa	-40 %	-36 %	-6,5 %	-241 000 €
Yhteensä			+1,0 %	

3.6 Perusopetus ja lukiokoulutus

Vuoden 2017 perusopetuksen ja lukiokoulutuksen tiedot ovat päivitetty. Opetuksen tiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen ja Opetushallituksen tietoihin. Tähdellä merkattujen kuntien tuottavuus on vuosilta 2010–2016. Opetuksen lopulliset tiedot päivitetään tammikuussa 2019.

Tuottavuus

Opetuksen tuottavuus on hieman laskenut viime vuosina. Vertailun kunnissa perusopetuksen tuottavuus on heikentynyt 3,0 prosenttia 2010–2017 välisenä aikana (taulukko 10). Tuottavuus on kasvanut ainoastaan Jyväskylässä, Oulussa, Salossa, Turussa ja Vantaalla. Vertailun kunnissa perusopetuksen oppilasmäärä on keskimäärin kasvanut seitsemän prosenttia. Niissä kunnissa, joissa oppilasmäärät ovat kasvaneet reilusti (Kuopio, Lahti, Oulu ja Vaasa), on syynä myös kuntaliitos.

Taulukko 10. Perusopetuksen tuottavuuden muutos 2010–2017. Ennakkotiedot kunnista vuodelta 2017

Kunta	Oppilasmäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	+15 %	+19 %	-3,5 %
Iisalmi*	-4 %	+2 %	-5,8 %
Joensuu	-6 %	+1 %	-7,5 %
Jyväskylä	+7 %	+5 %	+1,7 %
Kirkkonummi*	+6 %	+10 %	-3,5 %
Kotka	-4 %	+10 %	-12,4 %
Kouvola	-8 %	-1 %	-7,3 %
Kuopio	+19 %	+33 %	-10,5 %
Lahti	+19 %	+24 %	-4,2 %
Nurmijärvi	+6 %	+11 %	-5,0 %
Oulu	+74 %	+68 %	+3,5 %
Porvoo	+1 %	+3 %	-2,3 %
Raasepori*	-12 %	+4 %	-13,8 %
Rauma*	-10 %	-1 %	-8,9 %
Rovaniemi	-0 %	+2 %	-2,3 %
Salo	-4 %	-5 %	+1,3 %
Seinäjoki	+8 %	+10 %	-1,8 %
Tampere	+4 %	+6 %	-2,0 %
Turku	+3 %	-1 %	+3,7 %
Vaasa	+16 %	+26 %	-7,9 %
Vantaa	+11 %	+6 %	+4,7 %
Yhteensä	+7 %	+13 %	-3,0 %

Vertailun kunnissa lukiokoulutuksen tuottavuus on heikentynyt 0,9 prosenttia (taulukko 11) 2010–2017 välisenä aikana. Tuottavuus on kuitenkin parantunut useissa kunnissa. Perusopetuksesta poiketen lukiokoulutuksen opiskelijamäärät ovat keskimäärin hieman laskeneet lähes kaikissa vertailun kunnissa. Poikkeuksena ovat lähinnä kuntaliitoskunnat, joissa opiskelijamäärät ovat kasvaneet.

Taulukko 11. Lukiokoulutuksen tuottavuuden muutos 2010–2017. Ennakko-tiedot kunnista vuodelta 2017

Kunta	Opiskelijamäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo	-11 %	+3 %	-13,5 %
Iisalmi*	-21 %	-19 %	-2,2 %
Joensuu	-10 %	+2 %	-11,7 %
Kirkkonummi*	+3 %	-4 %	+6,5 %
Kotka	+3 %	+4 %	-0,3 %
Kouvola	-7 %	-9 %	+1,6 %
Kuopio	+10 %	+7 %	+2,1 %
Lahti	+22 %	+19 %	+2,3 %
Nurmijärvi	+14 %	+24 %	-8,4 %
Oulu	+20 %	+18 %	+2,0 %
Porvoo	-7 %	-2 %	-4,7 %
Raasepori*	-14 %	+3 %	-16,1 %
Rauma*	-10 %	+48 %	-38,9 %
Rovaniemi	-10 %	-24 %	+17,8 %
Salo	-4 %	-12 %	+9,1 %
Seinäjoki	+1 %	-4 %	+5,9 %
Tampere	-2 %	+1 %	-3,3 %
Turku	-1 %	-0 %	-1,2 %
Vaasa	+7 %	+21 %	-11,6 %
Vantaa	+0 %	+1 %	-0,7 %
Yhteensä	-1 %	+3 %	-0,9 %

3.7 Katujen talvihoito

Katujen talvihoito poikkeaa eniten muista mitattavista palveluista. Talvihoidon tuottavuuteen vaikuttaa oleellisesti talven rankkuus. Peräkkäisten vuosien välillä voi olla suuri ero talvihoidon kokonaiskustannuksissa. Viime vuosien talvet ovat olleet etenkin eteläisessä Suomessa varsin leutoja ja vähälumisia. Poikkeuksena näkyvät talvet 2010–2012, jolloin myös eteläisessä Suomessa oli runsaslumisia talvia. Tämä näkyy myös talvenrankkuusindeksissä. Esimerkiksi Vantaalla vuoden 2010 talvi on rankkuusasteikolla 1,0. Vastaavasti talvi 2017 on rankkuusasteikolla 0,7. Tämä tarkoittaa sitä, että vuoden 2010 talvi oli 42,9 prosenttia rankempi kuin talvi 2017. Talvenrankkuusindeksi saa arvon 1 perusvuonna, joka on mittausarjan lähtövuosi.

Talvikorjattu tuottavuusindeksi on laskettu siten, että tuottavuusindeksiä on korjattu talven rankkuusindeksillä, joka perustuu lumisade- ja nollan ylityspäivien lukumääriin. Lumisadepäiviksi on otettu sellaiset vuorokauden, joiden aikana on satanut vähintään 2 mm (vedeksi muutettuna), joka vastaa noin kahta senttiä lunta. Nollan asteen ylitysvuorokaudet ovat sellaisia vuorokausia, jolloin lämpötila on vaihtunut pakkasasteista plusasteiksi vähintään kerran. Talvikorjattu tuottavuusindeksi kuvaa paremmin kunnan tuottavuutta, koska talven vaikutus saadaan standardoitua. Helppoina talvina hoidettavat katukilometrit ”lyhenet” ja vastaavasti rankkoina talvina hoidettavien kilometrien määrää ”kasvaa”.

Tuottavuus

Katujen talvihoidon tuottavuutta mitattaessa talven sääolosuhteilla on huomattava vaikutus kustannuksiin. Koska kaikkien kuntien lähtövuosi ei ole sama (2010), ei ole mielekäästä laskea kaikkien kuntien tuottavuuskehitystä yhteensä. Tällöin se ei huomioisi erityisen rankkoja talvia 2010–2012, jolloin eteläistä Suomea myöten oli paljon runsaslumisia päiviä.

Taulukko 12. Katujen talvihoidon tuottavuuskehitys yhteensä, sisältäen kunnallisen ja ostopalvelun (vuosiluvut suluisissa)

Kunta	Katumäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo (16-17)	+0 %	-10 %	+10,9 %
Iisalmi (12-17)	+3 %	+3 %	+0,1 %
Joensuu (10-17)	+11 %	+3 %	+8,4 %
Kotka (10-17)	+2 %	-57 %	+139,4 %
Kouvola (13-16)	+0 %	+11 %	-9,4 %
Kuopio (10-16)	+9 %	+17 %	-6,9 %
Oulu (15-17)	-4 %	-11 %	+8,1 %
Porvoo (13-15)	+0 %	-43 %	+75,5 %
Raasepori (15-17)	+0 %	+34 %	-25,3 %
Salo (10-17)	+2 %	-49 %	+100,6 %
Tampere (10-16)	+3 %	-43 %	+79,1 %
Turku (10-17)	-2 %	-43 %	+71,4 %
Vaasa (13-14)	+0 %	+5 %	-14,8 %
Vantaa (10-17)	+2 %	-13 %	+16,8 %

3.8 Viheralueiden hoito

Viherhoidon tuottavuuslaskennassa on huomioitu pinta-alat hoitoluokittain. Eri hoitoluokat on muutettu vertailukelpoisiksi kustannuspainokertoimien avulla, jotta kokonaispinta-alaa on voitu verrata reaaliseen kustannuskehitykseen. Käyttömienot muodostuvat A-hoitoluokan viheralueiden kustannuksista.

Tuottavuus

Viheralueiden hoidon tuottavuutta tulisi tarkastella yhden kunnan tasolla. Pidempiä aikasarjaa ei ole tarjolla kuin muutamasta kunnasta.

Taulukko 13. Viheralueiden hoidon tuottavuuskehitys (vuosiluvut suluissa)

Kunta	Viheralueen muutos (laskennallinen)	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Espoo (16-17)	+0 %	-1 %	+0,9 %
Iisalmi (12-17)	-27 %	+4 %	-29,8 %
Joensuu (10-16)	+7 %	+2 %	+4,6 %
Kuopio (12-16)	-1 %	-18 %	+20,5 %
Oulu (15-17)	-2 %	+6 %	-7,3 %
Porvoo (14-15)	+0 %	+8 %	-7,7 %
Raasepori (15-17)	+0 %	-20 %	+24,8 %
Rovaniemi (10-17)	+20 %	-5 %	+26,8 %
Salo (12-14)	+0 %	-7 %	+7,4 %
Seinäjoki (14-16)	+1 %	-1 %	+2,2 %
Tampere (11-16)	-10 %	-4 %	-6,7 %
Turku (15-17)	+0 %	-21 %	+26,4 %
Vantaa (10-17)	+15 %	+36 %	-15,3 %
Yhteensä			+0,2 %

3.9 Toimitilojen ylläpito

Toimitilojen ylläpidon tuottavuus on laskettu painottamalla kaikkia kunnan kiinteistötyyppejä kustannuspainokertoimilla ja vertaamalla näitä kiinteistöjen ylläpidon deflatoituihin kustannuksiin. Kustannuspainokertoimet perustuvat 20 suurimman kaupungin kiinteistöjen keskiarvoihin (Trellum Tilainfo).

Toimitilojen ylläpitoon sisältyvät: käyttö ja huolto, ulkoalueiden hoito, lämmitys, vesi ja jätevesi, sähkö ja kaasu, jätehuolto, muut hoitokulut, korjaukset sekä siivous. Kustannukset eivät sisällä pääomakuluja.

Tuottavuus

Toimitilojen ylläpidon tietoja on tullut vain kuudesta kunnasta, joten tässä vaiheessa ei voida tehdä johtopäätöksiä tuottavuuden kehityksestä viime vuosien osalta. Taulukosta voi kuitenkin katsoa näiden kuntien tuottavuuskehityksen.

Taulukko 14. Toimitilojen ylläpidon tuottavuuskehitys (vuosiluvut suluissa)

Kunta	Pinta-alan muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
Iisalmi (12-17)	+6 %	+30 %	-17,9 %
Oulu (15-17)	+1 %	+0 %	+0,8 %
Raasepori (15-17)	-1 %	-3 %	+2,2 %
Salo (15-17)	-2 %	-1 %	-1,4 %
Tampere (15-17)	+23 %	+2 %	+21,9 %
Vantaa (12-17)	+9 %	-9 %	+19,1 %

3.10 Vesihuolto

Vesihuollon tuottavuus on laskettu vertaamalla reaalisia kokonaiskustannuksia sekä jäte- että puhtaan veden kuutiomääriin, jotka on saatettu vertailukelpoiksi kustannuspainokertoimien avulla. Jäteveden käsittely on keskimäärin 1,4 kertaa kalliimpaa kuin puhtaan veden. Kustannuspainokertoimet perustuvat suurimpien vesilaitosten puhtaan- ja jäteveden huollon kustannusten keskiarvoihin.

Tuottavuus

Vertailussa mukana olevien kuntien vesilaitosten tuottavuus on laskenut 6,3 prosenttia vuosien 2010–2017 välisenä aikana. Kymen Vesi Oy on ollut vertailun kunnista kaikkein tuottavin. Vesilaitos toimittaa vettä Kotkan, Haminan ja Kouvolan kaupungeille.

Taulukko 15. Vesilaitosten tuottavuuskehitys 2010–2017. Poikkeuksena tähdellä (*) merkatut kunnat, joissa sulkeissa vuosiluvut

Vesilaitos	Vesimäärän muutos	Kustannusten muutos	Tuottavuusmuutos
HSY	-7 %	-4 %	-2,5 %
Iisalmen Vesilaitos	+3 %	+8 %	-4,4 %
Joensuun Vesi	-20 %	+15 %	-30,6 %
Jyväskylän Energia* (12–16)	+5 %	-9 %	+14,5 %
Kirkkonummen vesilaitos	+24 %	+48 %	-16,1 %
Kuopion Vesi	+11 %	+55 %	-28,3 %
Kymen Vesi	-7 %	-22 %	+18,0 %
Lahti Aqua	+5 %	+8 %	-2,8 %
Oulun Vesi	+27 %	+32 %	-4,2 %
Porvoon vesi	+4 %	+36 %	-23,2 %
Salon Vesi	-1 %	-2 %	+1,3 %
Seinäjoen Vesi* (10–14)	+12 %	-3 %	+15,6 %
Tampereen Vesi	+0 %	+36 %	-26,2 %
Turun vesilaitos* (12–17)	-10 %	-11 %	+0,1 %
Yhteensä			-11,0 %

---

4 Tuottavuusvertailun kehittäminen

Tuottavuusvertailu ei ole täysin valmis tuote. Kehittämistyötä tehdään yhdessä kuntien kanssa tuottavuusyhdyshenkilöverkoston voimin. Verkosto koontuu pääsääntöisesti kahdesti vuodessa. Kehittämistyötä jatketaan myös alaryhmissä, erityisesti teknisen sektorin osalta.

Ikäihmisten palvelut säilyvät tuottavuusmittarissa. Ikäihmisten mittarit ovat luotu siten, että ne soveltuisivat käyttöön myös sote-uudistuksen jälkeen maakunnissa. Toisaalta ikäihmisten tuottavuustietoja ei välttämättä pystytä jatkossa esittämään kuntakohtaisella tasolla.

Jatketaan tuottavuusvertailun kehittämistä kuntiin jäävien palveluiden osalta. Katujen talvihoidon mittarin kehittämistä jatketaan edelleen, jotta mittari huomioisi entistä paremmin erilaisten talvien sääolosuhteiden vaihtelut. Varhaiskasvatuksen kehittämisessä pyritään luomaan kokonaisvaltainen mittari, jossa huomioitaisiin myös kotihoidontuki. Tällöin saataisiin kokonaiskuva pienten lasten hoitamisen kokonaiskustannuksista kunnassa. Opetuksessa tullaan hyödyntämään Kouluikkunan tietoja aiempaa enemmän.

Kuntien tuottavuusvertailu on kehittänyt ruokahuollon tuottavuusmittaria yhdessä FCG:n kanssa vuoden 2018 aikana. Myös ruokahuollon lukuja tullaan esittämään vertailun sivustolla, aluksi pienemmän kuntajoukon voimin. Myöhemmin myös muut kunnat pääsevät täyttämään tietonsa.

Tuottavuusvertailua voidaan hyödyntää konsultoinnissa. Vertailun avulla saadaan esitettyä ns. oikeita kysymyksiä, jolloin voidaan selvittää miksi jonkin palvelun kehitys on ollut tietynsuuntaista. Näitä ns. hyviä kysymyksiä voidaan pohtia myös tuottavuusverkostotapaamisissa. Verkostossa on mahdollista jakaa omia hyviä kokemuksia myös muille kunnille.

5 Taloustorstai extra 22.11. Tuottavuustorstai

Tuottavuusiltapäivä pidetään tänä vuonna poikkeuksellisesti Taloustorstai extra -lähetyksessä 22.11. Tilaisuutta voi seurata suorana lähetyksenä klo 9.30 alkaen. Tuottavuustorstai on maksuton tilaisuus.

Tilaisuuden pääpuhujana on Tampereen yliopiston professori Jarmo Vakkuri.

Tilaisuudesta tehdään tallenne, joten Tuottavuustorstain aiheisiin voi palata oman aikataulun mukaan myöhemmin. Myös tallenteen katsominen on maksutonta.

---

6 Verkko-osoitteet ja yhteystiedot

LISÄTIETOJA TUOTTAVUUSVERTAILUSTA:

Samuel Ranta-aho, projektitutkija
puh. 050 462 0058
samuel.ranta-aho(at)kuntaliitto.fi

TUOTTAVUUSVERAILUN TULOKSET:

www.kuntaliitto.fi/tuottavuusvertailu

RESULTATEN AV PRODUKTIVITETSJÄMFÖRELSEN PÅ SVENSKA:

www.kommunforbundet.fi/produktivitetsjamforelse

TULKINTA- JA TÄYTTÖOHJEET:

Klikkaa alla olevaa kuvaa. Ohjeet löydät myös tuottavuusvertailun etusivun oikeasta alalaidasta

[Tulkinta- ja täyttöohjeet](#)

TIEDONKERUUALUSTA:

<http://tuottavuusvertailu.kuntaliitto.fi>

- Käyttäjätunnus: **tuottavuus**
- Salasana: **tuottavuus**